

TURRAPPORT UNGARN OKTOBER 2011

Deltagere: Gitte og Allan Kruise, Marta Grun og Henning Skjelborg
Aktive medlemmer i DOF-Køge Bugt
Tekst: Henning Skjelborg Foto: Allan Kruse

Turen var planlagt således, at vi både fik mulighed for bjergene i det nordlige Ungarn, besøge det berømteste reservat: Hortobágy, som Gitte, Allan og undertegnede havde besøgt i foråret 2010, besøge reservatet Kiskunság samt området omkring Pécs i det sydlige Ungarn.

Der var tre store ønsker: 1) Se nogle af de 100.000 traner, som raster i Hortobágy, 2) Stortrapper og 3) besøge Martas fødeby Pécs og fuglelokaliteterne i området.

12/10:

Gitte og Allan var taget af sted dagen før i deres autocamper. Marta og jeg sejlede fra Gedser 9:00, og 11:00 var vi allerede på motorvejen uden for Rostock.

Undervejs observerede vi 2 havørne 7 røde glenter, og lige nord for Berlin rastede mere end 200 traner på en mark lige ved motorvejen.

Vi passerede Dresden midt på eftermiddagen og holdt vores første rast få km. efter at have krydset grænsen til Tjekkiet. Prag passeredes ved 17-tiden, og klokken 19 nåede vi en lille by, Velké Meziříčí, som ligger midt imellem Prag og Brno, hvor 3 af os havde overnattet i 2008. Her ventede Gitte og Allan, så gensynet med dem og byen blev fejret på behørig vis!

13/10:

Destinationen denne dag var den historisk berømte kurby, Eger, i det nordøstlige hjørne af Ungarn. For danskere måske mest kendt for vinen: "Okseblod"- Egri Bikavér. Håbet var at se spætter i bjergene lige nord for byen.

Ved den nu ubemandede grænse mellem Tjekkiet og Slovakiet (Vi skulle dog i den gamle grænsebygning købe vignetter til motorvejskørsel) dukkede så Husrødstjerten op. Det er en karakterfugl i Østeuropa, så den fornøjede os hver dag.

Vi ankom til Eger sidst på dagen, og efter indkvartering i "Hotel Romantik", som vitterligt var romantisk, nåede vi en kort tur op på borgen. Denne borg modstod i øvrigt tyrkernes belejring i 1500-tallet. Fantastisk udsigt over byen.

14/10:

Efter en vandretur ved dagslys gennem den gamle bydel gik turen så op i bjergene. Der blev intenst

studeret en spætte højt til vejs. Spætten var ikke samarbejdsvillig, og det viste sig til sidst, at det ikke som håbet var en Syrisk Flagspætte, men (blot) Stor Flagspætte. St. Tornskade og Bjergvipstjert kom med på listen. Allan har en stor svaghed for Gråspætte, men den viste sig ikke.

Efter frokosten gik turen videre mod Noszvaj. Det viste sig temmelig besværligt at finde natlogi på grund af afholdelse af "Kvæde-festival" (!), men det lykkedes da til sidst at finde Bed and Breakfast.

15/10:

Tidlig morgen var vi på stikkerne for om muligt at lokalisere nogle spætter. Vi vandrede op ad en markvej med fin udsigt over de bløde bjerge og med fin udsigt mod sydøst, hvor vi kunne se den umådeligt store slette, Puszta. Det lykkedes at se adskillige flyvende sortspætter, og et par grønspætter

fouragerede ved en gammel hochsitz. En lille flok misteldrosler gjorde deres til, at det trods alt blev en dejlig morgen, selvom morgenmaden stadig ventede!

Efter den sene morgenmad gik turen ud til en lokal seværdighed, som er nogle ejendommelige udhuggede små nicher i kalkstensklipperne. Der var flere hundrede af dem, og formålet med dem er stadig gådefuld. Hvepsevågen var dog ikke gådefuld, ligesom Husrødstjerten viste sig overalt. Så var tiden kommet til at besøge de berømte reservater, beliggende i den store Puszta. Først og fremmest Hortobágy og Kiskunság. Undervejs til Hortobágy passeredes den store flod, Tisza, og ved byen Tiszafüred gjorde vi holdt ved dæmningen. Gitte, Allan og jeg havde været her i maj 2010, så frokosten måtte indtages her, alt imens vi betragtede et par Havørne og masser af Dværghøg samt St. Tornskade, Rørhøg, Blå Kærhøg samt Middelhavssølvmåger var ekstra krydderi.

Efter at have frekventeret Informationscentret, indkvarterede vi os sidst på dagen i Hortobágy hos vores værtinde fra sidste år, og så hastede vi efter anvisning nord om fiskedammene, hvor tranerne, som jo var et af turens formål, skulle flyve ind for at raste. DET BLEV EN UFORGLEMMELIG OPLEVELSE! Tranerne fløj over os i titusindtal. Med den nedgående røde sol og orange himmel med tranetræk, som man ser på brochurerne. Det er ikke for meget at sige, at man stum af betagelse. Angiveligt skulle der raste 100.000 traner, som kommer fra det østlige Rusland/Sibirien. Vore skandinaviske traner trækker længere vestpå. Kroen i Hortobágy lagde lokaler til

fejringen af den store oplevelse.

16/10:

Fiskedammene ved Hortobágy er et "Must". Sidst, vi var her, var i maj måned med masser af sangere. Vi var dengang heldige at få Tamarisksanger på nethinden. I efteråret er det jo traner, der er den store seværdighed, men der er stadig en del vadefugle tilbage. Turen helt ud til de yderste damme er lang – meget lang – men besværet værd. Der kører et lille tog i sæsonen, men så er man bundet til det, så vi valgte lige som sidst: apostlenes heste. Vi gik knap 10 km.

Det blev til hundredvis af Traner, 8 Havørne, Storspove, St. Kobbersneppe, Dobb. Bekkasin, Purpurhejre, Dværgryle, Strandhjejle og de fleste moseænder.

Kroen måtte atter lindre vore mødige lemmer.

17/10:

Efter morgenmaden hos vores venlige værtinde lagde vi så kursen mod sydvest, mod det store reservat Kiskunság. Marta havde besøgt området før, så nu overtog hun føringen. Vi gjorde holdt adskillige steder, dels med udkik fra bilen og dels nogle småture. Frokost blev indtaget ved en lille sø, hvor der var solskin og fred og ro, der gjorde det muligt at nappe en lille middagslur. Eftermiddagskaffen blev indtaget på en af Martas "gamle steder".

Dagen bød på masser af fouragerende Traner (stadig i Hortobágy-området), men syngende Toplærke havde vi ikke ventet. Sortstrubet Bynkefugl gjorde sin entre på scenen, og rovfuglene var venlige: 3 Havørne, 4 Blå Kærhøge, Fjeldvåge samt St. Tornskade.

Vi fandt vort logi sidst på dagen, hvor mørket var faldet på, i byen Harta ved Donau. Et sommerudflugtssted helt nede ved Donau, der stadig havde åbent. Et par store kvistværelser til Marta og jeg, mens Gitte og Allan overnattede i autocamperen.

Ungarnsk mad og øl ved blankskurede plankeborde.

18/10:

Kl. 7:00 kom vores Guide, som Marta før havde haft glæde af. Vi kom af sted uden morgenmad og det var p.....koldt – der var is på bilruderne. 5 mand bumlede af sted i en godt brugt 4-hjulstrækker af mærket Lada. Guiden fortalte en masse om området, som Marta oversatte. Han havde tælling på Stortrapperne – der skulle være 18 i området. Vi prøvede forskellige steder en times tid. Vi så et par stykker meget langt ude, der lettede. Ærgerligt! Så prøvede vi en anden vej, og så var heldet med os! Det startede med, at en Rørdrum lettede lige foran bilen, og så så vi 15 Stortrapper! Ca. 300 meter væk. Da vi havde nydt dem en ½ times tid kørte vi videre mod et fugletårn, hvor vores morgenmad skulle indtages. Så lettede der lige 3 Stortrapper mere, så vi fik set alle 18!

Bomlærke, Grønsisken, Rørhøg, Blå Kærhøg gjorde deres opvartning, mens vi spiste morgenmaden.

Solen begyndte så småt at lune de kuldske gamle skind! Turen sluttede ved middagstid i skoven ved vort logi, hvor der skulle være bl.a.

Mellemflagspætte. Det blev dog ved håbet. Guiden fik foreviget os sammen med ham (nydeligt foto), og det var hans honorar! Som ansat som guide i reservatet ville han ikke have betaling!

Frokosten blev indtaget ved bredden af Donau, og under det korte blund i solen blev vi forstyrret af Mellemflagspættens sang. Og vi fik den lokaliseret. En tur gennem skoven langs floden gav en

Træløber.

Nu havde vi så nået 2 af de 3 store mål: Tranerne og Stortrapperne. Atter en anledning til fejring i kroen.

19/10:

Vi forlod Kiskunság, krydsede Donau og satte kursen mod Martas hjemby, Pécs i det sydvestlige Ungarn. Vort 3. store mål. Marta havde arrangeret en tur med en guide samt udpeget et par steder, hvor vi 3 andre skulle færdes på egen hånd, mens Marta besøgte sin mor.

Undervejs rastede vi ved Donau, hvor ikke alle fik set Isfugl.

Vi ankom til Pécs, hvor temperaturen var sommerlig, og Marta guidede os gennem sin barndoms by. En meget smukt beliggende gammel univesitetsby. Bløde beskyttende bjerge mod nord giver byen et lidt varmere klima. Via turistkontoret fandt vi et logi højt oppe over byen.

Efter middag i byen var der planlægning på Gittes og Allans værelse, hvor Egri Bikavér skulle prøvesmages.

20/10:

Dagen oprandt med let regn og dis, så vores vandretur op i bjergene efter spætter – og udsigt – var ikke nogen succes. Vi tog bilen og kørte ud til Orfű, som er et yndet udflugtsmål med sine idylliske søer. På vej ind i landsbyen sad der en Mellemflagspætte i et frugttræ! Heldet var rigtig med os, for efter at have indtaget kaffe og pandekager på en sommerrestaurant, der endnu havde åbent, fik vi først hørt og senere set 3 Gråspætter, St. Flagspætte og Kærnebider.

Vi vendte derpå bilen og kørte til Mohács, der ligger ca 60 km mod øst, lige ved Donau. Byen er berømt for et slag mod tyrkerne, hvor de ungarske styrker blev udraderet. Vi sejlede over floden med en bilpram. Vi vandrede lidt rundt i det lille reservat, men der var ikke rigtig ”bid”.

På vej tilbage med prammen så vi gammelt og nyt mødes: Moderne biler kører ombord, til sidst en ny Mercedes, og så til allersidst en hestevogn med varer. Hestenes sko larmede utroligt på staldækket, men det var hestene åbenbart vant til.

En lille byvandring i skumringen blev det til, og efter lokal mad vendte vi hjem til Gittas og Allans værelse, hvor videre planlægning og vinsmagning ventede.

21/10:

Marta havde entreret med en af Ungarns berømte (den berømste?) ornithologer: László Bank. Vi mødtes 7:00, og så gik turen ud til et reservat, hvor der også ringmærkes. Vi vandrede rundt i reservatet, og atter 5 Havørne viste sig. Rørhøg, Skægmejse, Hvidklire, Sortklire, Vandrikse og Bjergand. Allan spottede et par landsvaler, som var noget forsinkede på trækket, må man vist sige!

Vi forlod stedet efter nogle timer. Og så gik turen til Martas forældres vingård. Vi indtog frokosten, hvorefter Marta viste os sin faste vandrerute, som varede ca 2 timer. Vi så en del Grønspætter, som ifølge Marta ”er overalt herude”. Undertegnede undrede mig lidt over, at nogle af dem ikke var røde på hovedet. Hvordan kan det mon være? Er de ikke nærmest grå? Så der var altså lige så mange Gråspætter som Grønspætter! Sådant en fejltagelse (gennem mange år!) kostede nogle flasker vin.

Vi nåede en dejlig aften i byen. Det var fredag, og det var stadig varmt. Masser af mennesker

på gaden i Pécs.

22/10:

Søndag spiste jeg morgenmad med Gitte og Allan på vores hotel, for det var tid til at skilles. Gitte og Allan tog en måned mere i det sydlige. De fortsatte gennem Kroatien og sejlede til Italien. 8:45 samlede jeg Marta op hos hendes mor, og så gik vejen hjemad. Vi kørte ud af Ungarn allerede ved middagstid. Ved første pause i Tjekkiet fløj en del Toplærker rundt. Marta noterede ”som sædvanligt” Havørn, men også St. Tornskade og Spurvehøg.

Vi var enige om at køre så langt, vi kunne. Der var ikke megen trafik, så vi nåede nord for Dresden ved 19-tiden efter at have kørt 1050 km. Vi fandt logi og jeg fik min yndlingsspise, Eisbein mit sauerkraut und grossbier dobbelt!

23/10:

Kl. 9:00 af sted igen. Ved middagstid holdt vi frokostpause nord for Berlin. Det var det sted, vi på udturen så mange traner. Denne gang så vi i tusindvis! De fløj lige over rasteplassen og motorvejen og rastede på marken. Selv ikke-ornithologer så måbende op i luften.

Vi benyttede min Brobizz ved ankomsten til Rostock. Efterårsferien var slut og færgen var som forventet stopfyldt. Vi havde ingen reservation, for det er vanskeligt at ramme exact tidspunkt efter så lang en køre-tur, så den dyre billetpris var givet godt ud.

Hjemme igen søndag ved 17-tiden efter 11 fantastiske dage.

Toppet Lappedykker
Gråstrubet Lappedykker
Skarv
Dværgskarv
Rørdrum
Purpurhejre
Knopsvane
Sædgås
Blisgås
Gravand
Pibeand
Krikand
Gråand
Spidsand
Skeand
Hvidøjet And
Bjergand
Rød glente
Havørn
Rørhøg
Hedehøg
Spurvehøg
Musvåge
Fjeldvåge
Tårnfalk
Fasan
Vandrikse
Blishøne
Trane
Stortrappe

FUGLELISTE

Strandhjejle
Vibe
Dværgryle
Dobb. Bekkasin
Stor Kobbersneppe
Storspove
Sortklire
Hvidklire
Middelhavssølvmåge
Hættemåge
Ringdue
Tyrkerdue
Isfugl
Gråspætte
Grønspætte
Sortspætte
Mellemflagspætte
Toplærke
Sanglærke
Landsvale
Engpiber
Bjergvipstjert
Hvid Vipstjert
Gærdesmutte
Rødhals
Husrødstjert
Sortstrubet Bynkefugl
Solsort
Sjagger
Sangdrossel

Misteldrossel
Gransanger
Skægmejse
Halemejse
Sumpmejse
Sortmejse
Blåmejse
Musvit
Spætmejse
Træløber
St. Tornskade
Skovskade
Husskade
Allike
Råge
Gråkrage
Ravn
Stær
Gråspurv
Skovspurv
Bogfinke
Grønirisk
Gulspurv
Grønsisken
Tornirisk
Kærnebider
Rørspurv
Bomlærke